

WILLIAM
SHAKESPEARE

BİR YAZ GECESİ
RÜYASI

ÇEVİRİ: ZEYNEP AVCI

WILLIAM SHAKESPEARE

BİR YAZ
GECESİ RÜYASI

Can Klasik

Bir Yaz Gecesi Rüyası, William Shakespeare

İngilizce aslından çeviren: Zeynep Avcı

A Midsummer Night's Dream

İlk baskı: Richard Braddock, 1600

Bu çeviride kaynak alınan baskı: Penguin Books, 1992

© 2024, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ağustos 2024, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 5000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak uygulama: Berke Koç / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çifttehavuzlar Sk. No: 16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-6399-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

WILLIAM SHAKESPEARE

BİR YAZ
GECESİ RÜYASI
BEŞ PERDELİK OYUN

OYUN

İngilizce aslından çeviren

Zeynep Avcı

♥can

William Shakespeare'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Venedik Taciri, 2021

Hırçın Kız, 2021

Kısasa Kısas, 2021

On İkinci Gece, 2022

Macbeth, 2024

WILLIAM SHAKESPEARE, 1564'te Stratford-upon-Avon'da doğdu. Sekiz çocuklu bir ailenin üçüncü ve hayatta kalan en büyük çocuğuydu. Herhangi bir kanıt bulunmamakla beraber, Stratford'da bulunan Kings New School'da okuduğu düşünülmektedir. Burada, İngiltere'de dönemin tüm okullarında olduğu gibi ağırlıklı olarak Latince eğitim gördü. Eserleri 1592'de Londra tiyatro sahnelerinde yaygın olarak oynanmaya başlayana kadar neler yaptığı söylentilerden ibaretti ve biyografi yazarları, oyun yazarının bu yıllarından "kayıp yıllar" olarak söz etti. Yazmaya başladığı tarih bilinmese de, kariyerine komediler ve tarihî oyunlarla başladı, ardından 1608'e kadar trajedilere ağırlık verdi. İngiliz edebiyatının en iyi eserlerinden kabul edilen *Hamlet*, *Kral Lear*, *Othello* ve *Macbeth*'i bu dönemde yazdı. Bazı ortaklaşa yazılmış eserlerle beraber, günümüze 38 oyun, 154 sone, iki uzun öyküşiir bıraktı. Bu eserlerin büyük kısmını 1589-1613 yılları arasında üretti. Aynı zamanda bir aktör olan yazar, Londra'daki Lord Chamberlain's Men adlı tiyatro şirketinin sahibiydi. 16. yüzyılın sonunda kültür ve sanatın zirvesine oturduysa da, dünya çapında tanınması 19. yüzyılı buldu. 1613'te kariyerini noktalayan Shakespeare, bundan üç yıl sonra, 52 yaşında öldü.

ZEYNEP AVCI, 1947'de doğdu. ODTÜ'de İdari Bilimler ve İÜ'de Sosyoloji okudu. 1966-1975 yılları arasında *Cumhuriyet*, *Yeni İstanbul*, *Hürriyet*, *Kelebek*, *Milliyet* gazetelerinde, Sipa Press ajansında çeşitli görevler üstlendi. *Kötü Bir Yaratık* (1983), *Ahşap Köşkün Hanımefendisi* (1986), *Aşk Meleğinin İşleri* (1998) adlı öykü kitapları, *Bir Kadının Güncesinden Sayfalar* (1989) adlı bir deneme kitabı bulunan Avcı'nın *Abelard ve Heloise* adlı oyun çevirisi Avni Dilligil En İyi Çeviri Ödülü'ne değer görüldü.

Kişiler

Dört âşık:

HERMIA

LYSANDER

HELENA

DEMETRIUS

THESEUS: Atina dükü

HIPPOLYTA: Amazonların kraliçesi

EGEUS: Hermia'nın babası

PHILOSTRATE: Theseus'un şenlik yöneticisi

NICK BOTTOM: Dokumacı, ara oyunda Pyramus

PETER QUINCE: Marangoz, ara oyunda Prolog

FRANCIS FLUTE: Körükçü, ara oyunda Thisbe

TOM SNOUT: Tenekeci, ara oyunda duvar

SNUG: Doğramacı, ara oyunda aslan

ROBIN STARVELING: Terzi, ara oyunda ay ışığı

OBERON: Periler kralı

TITANIA: Periler kraliçesi

PUCK (ROBIN GOODFELLOW): Oberon'un ve

Titania'nın emrinde bir peri

Oberon'un ve Titania'nın emrindeki periler

BEZELYE ÇİÇEĞİ

ÖRÜMCEK AĞI

PERVANE
HARDAL TOHUMU

Theseus ile Hippolyta'ya eşlik eden soylular ve hizmetliler
Titania ile Oberon'un emrindeki periler

BİRİNCİ PERDE

I. SAHNE

Theseus'un sarayı, Atina. Yanlarında hizmetlilerle Theseus, Hippolyta ve Philostrate, girerler.

THESEUS

Şimdi, güzel Hippolyta, düğün saatimiz
Yaklaşıyor işte. Dört mutlu gün getirecek bize
Bambaşka bir Ay'ı. Ama, ah, düşünüyorum da ne yavaş
Uzaklaşıyor şu eski Ay! Oyalıyor arzularımı
Bir üvey anne ya da dul bir kadın gibi
Bir delikanlının mirasıyla arasına giren.

HIPPOLYTA

Dört gün çabucak karışacaktır geceye;
Rüya gibi hızla geçecektir dört gece de;
Ve sonra da gümüş bir yaya benzeyen Ay,
Cennette gerilmiş gibi aydınlatacak
Düğün gecemizi.

THESEUS

Git, Philostrate,
Uyandır Atina gençlerini cümbüş için.
Şuh ve cevval ruhu ayaklansın eğlencenin.
Kasvetse doğruca cenazelere yönelsin;
Şölenimize uygun değildir solgun çehreler.
(*Philostrate çıkar.*) Hippolyta, seni kılıcımla baştan çıkar-
mışım
Ve seni bazen yaralسام da aşkını kazandım,
Ama şimdi başka bir anahtarla açacağım yüreğini,
Şenlikle, zaferle ve cümbüşlerle.

Egeus, kızı Hermia, Lysander ve Demetrius girerler.

EGEUS

Mutlu olun Theseus, şanlı efendimiz!

THESEUS

Teşekkürler sevgili Egeus. Ne haberler var bakalım?

EGEUS

Sıkıntılar içinde geldim, şikâyetlerim var,
Kendi çocuğumdan, kızım Hermia'dan.
Öne çık, Demetrius. Soylu efendim,
Bu adam kızımle evlenmek için onayımı almıştı.
Öne çık Lysander. Ve inayetli efendim,
Bu adam da yavrumun gönlünü büyüledi,
Sen, sen Lysander, ona kafiyeler okudun, Evladımle aşk
hediyeleri takas ettin,
Ay ışığında penceresi önünde şarkılar söyledin,
Sahtekâr sesinle sahte aşkının dizelerini şakıdın,
Ve onun hayallerini çaldın,
Saçından örülme bilezikler, yüzükler, sahte mücevherle,
Ivır zıvırla, çiçeklerle, şekerlerle... Kandırmayı

Başardın yumuşak yürekli bir genci.
Kurnazlıkla kazandın kızımın kalbini,
Bana duyması gereken sadakati
İnatçı bir isyana çevirdin. Ve lütufkâr efendim,
Majestelerinin önünde bilinsin ki bu kız
Demetrius'la evlenmeye razı olmazsa,
Atina'nın kadim yasalarından güç alarak,
Bana ait olduğuna dayanarak kurtulabilirim ondan,
Ya bu beyefendinin olacaktır
Ya da yasalarımız gereği ölünceye kadar,
Evlenmeden yaşayacaktır.

THESEUS

Ne diyorsun Hermia? Unutma ki güzel kızım,
Senin için baban bir tanrı sayılmalıdır.
Senin tüm güzelliklerini, evet, hepsini
O çıkarmıştır ortaya balmumuna şekil verir gibi,
Onun elinden çıkmışsın sen ve onun elindedir
Seni düzeltmek ya da bozmak.
Demetrius da değerli bir beyefendidir.

HERMIA

Lysander de öyle.

THESEUS

Kendine göre öyle,
Ama bu durumda, babanın sözünü dinlemelisin,
Ötekine daha çok değer vermelisin.

HERMIA

Keşke babam benim gözlerimle görse her şeyi.

THESEUS

Aslında sen onun kararına onun gözleriyle bakmalısın.

HERMIA

Yalvarırım beni bağışlayın efendim.
Bu cüreti nereden bulduğumu bilmiyorum,
Tevazuma yakışmayacağını da farkındayım
Huzurunuzda düşüncelerimi dile getirmenin;
Ama istirham ediyorum efendimiz, bilmeliyim
Bu durumda başıma en kötü ne geleceğini,
Demetrius'la evlenmeyi reddedersem eğer.

THESEUS

Ya ölmek ya da feragat etmek
Erkeklerin varlığından, ölünceye kadar.
Bu yüzden, güzel Hermia, arzularını gözden geçir,
Gençliğini hesaba kat, deli kanına hâkim ol,
Babanın tercihine razı olmazsan
Bir rahibe hayatına katlanacaksın,
Zira bir manastırın gölgeliklerinde kalacak,
Hayatını bereketsiz bir rahibe olarak yaşayacak,
Soğuk, verimsiz mehtaba karşı cılız ilahiler okuyacaksın.
Üç kat aziz olsun kanlarını terbiye edenler
Böyle bakir bir hac görevine katlanmak için.
Oysa bir gül daha mutlu olur kokusu damıtıldığında,
Dikenler arasında kuruyup gitmek yerine,
Olgunlaşır, yaşar ve bahtiyarlık içinde ölür.

HERMIA

Böyle büyüyecek, böyle yaşayacak, böyle öleceksem,
efendim,
Bekâretimin hakkını kendime saklarım,
Efendimin istenmeyen evlilik bağına teslim etmektense.
Ruhum elvermez bağımsızlıktan vazgeçmeye.

THESEUS

Biraz zaman tanı kendine yeniay çıkana kadar,
Sevdamıyla sevdamız o zaman mühürlenecek

Sonsuza kadarki birliktelik bağımız.
O güne kadar ya ölmeye hazırlan
Babanın arzularına karşı çıktığından,
Ya da Demetrius'la evlenmeye razı ol,
Yoksa Diana'nın¹ altarında isyan edersin
Kendi hırçınlığına ve yalnız hayatına.

DEMETRIUS

Merhamet et tatlı Hermia ve Lysander, vazgeç
Çılgınca inattan, hakkım olanı ver bana.

LYSANDER

Babası seni seviyor ya, Demetrius.
Hermia'nın sevgisi de benim olsun. Babasıyla evlen sen.

EGEUS

Ah alaycı Lysander doğrudur, severim onu;
Ve benim olan şeyi ona devredeceğim.
Ve benimdir o kız ve onunla ilgili tüm haklarımı
Devrediyorum Demetrius'a.

LYSANDER

(*Theseus'a*) Ben de efendim, onun kadar değerliyim,
Varlıklı olduğum kadar. Aşkım onunkinden fazladır;
Geleceğim her açıdan aşacaktır onunkini
Üstünlük sağlamasa da Demetrius'a;
Ve bütün bu üstünlüklerden daha önemlisi de
Güzeller güzeli Hermia'nın sevdiği benim.
Neden hakkımı talep etmeyeyim?
Kendisinin önünde ifşa edeceğim ki Demetrius,
Nedar'ın kızı Helena'la sevişmiştir

1. Roma mitolojisinde Yunan tanrıçası Artemis'le bir tutulan avcı ve vahşi hayvan tanrıçası. (Y.N.)

Shakespeare'in en verimli döneminde yazdığı komedilerden biridir *Bir Yaz Gecesi Rüyası*. Eski Atina yakınlarındaki büyülü bir ormanın gizemli gölgeliklerinde, birbirini kovalayan ya da birbirinden kaçan aşk vurgunu kadınlarla erkeklerin yaşadıkları bu maceraya cinler, periler de karışınca işler içinden çıkılmaz bir hal alır. İster soylu olsun isterse peri, aşk vurgunları ne yaptıklarını pek bilemezler çünkü aşk gözlerini kör etmiştir. Shakespeare'in yüz yıllardır en çok sahnelenen, bestelenen, resmedilen, birçok sanatçıya esin kaynağı olan oyunu gülümsün, eğlenilsin diye yazılmış gibidir ama yer yer, özellikle doğa ve insan, birey ve toplum ilişkileri konusunda yazarın çok ciddi görüşlerini de aktarır. Ozan her yapıtında olduğu gibi bu oyununda da unutulmayacak sözleriyle, gözlemleriyle, sınırsız hayal gücüyle okuru şaşırtır.

#dünyaklasikleri #ingilizklasikleri #oyun #komedi #aşk #masal #gizem

Kapak resmi: Julius Hoepfner

ISBN 978-975-07-6399-1

